

Ali se spomnite, da bi vaši starši pritekli za vami v šolo in prinesli pozabljene copatke ali zvezek? Ali so starši kdaj zvečer v naglici pisali nalogo namesto vas? So iskali izgovore, če ste bili v šoli 'poredni'?

Niso. In zato smo bili vajeni sami sprejemati odgovornost, znali smo se spreti in se dogovarjati, znali smo popuščati in vztrajati, postajali smo samostojni, bili smo aktivni.

Kaj se je torej spremenilo v vseh teh letih? Smo se spremenili starši ali so se spremenili otroci? Smo morda v dobri veri, da delamo najboljše za svojega otroka preveč aktivni starši in so zato manj aktivni otroci?

Kdaj in kolikokrat dajemo svojemu otroku možnost, da poizkuša sam, da vztraja, odneha in ponovno začne, vlaga trud, dokler le ne pride do cilja in s tem sebi in nam sporoča: "Mama, zmorem sam!"

Odgovornosti za otrokovo samostojnost ne moremo prelagati na vrtec ali šolo. Samostojnost se zgodi doma – vsaj prvi pomembni koraki na poti do samostojnosti. Prvi korak je ta, da se starši zavemo, da so naši otroci pravzaprav radovedna, radoživa, energetska dobro opremljena in zelo sposobna bitjeca, ki zmorejo marsikaj. Zakaj bi torej delali in mislili namesto njih? Veliko bolje je početi določene stvari skupaj z njimi, tako dolgo, da določeno večino, dejavnost ali delo obvladajo in ga lahko opravijo sami. Zavedati se morate, da vaš otrok ta trenutek zmore precej več, kot si mislite, a vam se zdi še premajhen ...

Ste pomislili, da lahko triletnik poravna čevlje in copate v predsobi in da to lahko postane njegovo domače opravilo? Ste pomislili, kako bo zrasel, ko mu bo to prvič uspelo – še posebej, če boste dovolili, da to stori čisto sam?

Dovolite, počakajte, potrpite. Naj preizkuša, naj se uči na napakah, naj vztraja korak za korakom. Da se vam ne bo zgodilo, kar se je zgodilo mami šestošolca, ki je prišla iz službe in je bil njen najstnik še vedno lačen. Zakaj? Ker mu zjutraj ni narezala kruha ...

O konkretnih korakih do samostojnosti pa v prihodnji številki. ■

Žar ptica

Pravljica

✍ Milica Šturm

V koči na obronku gozda je samotno živela skromna ženica. Nekega jesenskega dne je med nabiranjem suhljadi pod praprotjo zagledala majhno, ljubko deklico. V njenih očeh se je zrcalila sinjina neba, nežni zlati lasje so spominjali na zrelo pšenično klasje, lesketajoče se ustnice so bile kot sveže gozdne jagode, ki jih je pravkar poljubila jutranja rosa.

Dekletce je krililo z rokama in milo jokalo.

Ženica je otroka previdno vzela v naročje in jo vsa radostna odnesla domov.

Novico o najdenki je naslednji dan sporočila sosedom v bližnjem naselju. Ker po njej ni nihče poizvedoval niti je ni pogrešal, jo je z veseljem sprejela za svojo.

Ko pa ji je želela dati ime, je obstala pred nepremostljivo zadrego. Prav nobeno ime se ji ni zdelo primerno, kaj šele dovolj lepo za njeno izjemno deklico. Tako je otrok ostal brez imena. Klicala jo je preprosto Deklica.

Začelo se je nadvse prijetno skupno življenje. Vsak dan je prinesel nekaj novega, zanimivega. Preživljali sta se z nabiranjem gozdnih sadežev in z zelenjavo, ki jo je ženica gojila na vrtu za kočjo. Mleko jima je radodarno dajala koza. Iz njega sta delali tudi skuto in sir.

Mesa skorajda nista poznali, saj nista imeli denarja, da bi ga kupovali. Da bi ubili kakega divjega zajca, ki je od časa do časa brezskrbno priskakljal mimo, jima srce ni dalo.

Le ob največjih praznikih okrog božiča, včasih šele na silvestrovo, se je pri njihju oglašil lastnik hiške, ki je živel v bližnji vasi, jima prinesel nekaj klobas in slanine ter ju velikodušno oprostil plačila najemnine za preteklo leto.

Čas je neopazno, vendar naglo tekkel. Deklica je zrasla in se razvila v zalo dekle.

Prijetno življenje brez morečih skrbi pa ni trajalo neskončno dolgo. Prevladali so zakoni narave, tako kot vedno. Ženica, ki jo je Deklica sprejela za babico, je bila namreč že močno v letih. Začela je bolehati. Iz dneva v dan je postajala vse bolj utrujena, betežna in nebogljenka.

Čeprav si je Deklica na vso moč prizadevala, da bi ji tegobe, ki so jo doletele, čim bolj olajšala, ni mogla prepričati najhujšega. Babica je neke noči mirno zaspala in se ni več zbudila.

Prišli so pogrebci. Mrtvo babico so položili v krsto in jo odpeljali na pokopališče za cerkvijo, kjer so se od nje za vedno poslovili.

Babičina smrt je Deklico presunila v dno duše. Ni mogla verjeti, da bo od sedaj naprej morala živeti čisto sama. Prepričevala se je, da so to le moreče sanje, iz katerih se bo prej ali slej prebudila in bo kot že tolikokrat doslej spet zagledala babičin ljubeč smehljaj.

Kmalu je spoznala, da to niso bile le sanje in da babice ne bo videla nikoli več. Bila je tako žalostna, da je bolečina posušila vse solze, ki bi ji edine lahko nudile nekaj olajšanja in utehe. Občutila je, kot da bi z babičino smrtjo obstalo tudi njeno življenje.

Brez staršev, sorodnikov, prijateljev in ne da bi vedela za svoj rod ali za kar koli izpred dne, ko jo je pokojna ženica našla zapuščeno v gozdu, je z glavo, sklonjeno globoko na prsi, tuhtajoč posedala v naslanjaču, v katerem je babica tolikokrat pletla, in nemočno ter nemo zrla predse. Le redkokdaj si je pripravila kakšno hrano. Če pa si jo je, je večina jedi ostala na krožniku, pogosto se je niti dotaknila ni, saj ni imela nobenega teka. Še dračja in drv, od katerih se je

šibila skladovnica, je bila peč le poredkoma deležna, saj se ji ni dalo zakuriti.

Potem pa se je, tako kot vsako leto, začela v deželo vračati pomlad. Sprva kar se da oklevajoče, kot bi se bala prehitro stopiti ledene sveče, s katerimi je bil bogato okrašen napušč kože, kmalu pa vse bolj živahno.

Spet se je, tako kot vsako pomlad, vse začelo prebujati iz zimskega spanja. Sonce je posijalo z novo močjo. Ptice so veselo zažvrgolele. Ozelenelo je drevje in pognala je trava. Na plan so pokukali prvi zvončki.

Polagoma je tudi Deklico začela zapuščati brezvoljna otopenost.

Nekega dne je zbrala toliko moči, da se je odpravila v gozd po suhljad, ki je je že začelo zmanjkovati.

Ko je tako počasi stopala po stezi, ob kateri sta z babico nešteto krat nabirali suho dračje, je nenadoma zagledala v daljavi na jasi kot orel mogočno ptico, ki jo je obdajal zlato žareč sij.

Očarana nad njeno skrivnostno lepoto je nehote pomislila, da bi ji morda prav ona lahko pomagala razrešiti njeno uganko.

Usmerila je korak k ptici in se ji skušala kar se da neopazno približati. Zazdelo se ji je, da je ptica to zaslutila. Sunkovito je obrnila glavo, jo radovedno ošinila s pogledom, nato pa izginila, kot bi se vdrla v zemljo.

Prevzeta od nenavadnega srečanja je Deklica skoraj pozabila, po kaj je prišla v gozd. Zavzdihnila je, se sklonila, nabrala nekaj suhljadi in se vrnila domov.

Kmalu je občutila, da bolečina zaradi babičine smrti pojenjuje. Pred očmi pa ji je vse bolj vstajala podoba čudovite ptice, ki jo je pred nedavnim gledala na jasi.

Čedalje pogosteje je začela zahajati v gozd, z željo in upanjem, da bi jo spet videla. Toda ptice, ki je tako močno zaposlila njene misli, nikakor ni hotelo biti na spregled. Tako se je vedno znova razočarana in potrta vračala domov.

Prišla je jesen. Deklica je še vedno vztrajno obiskovala kraj, kjer je zlato žarečo ptico ugledala prvič. Kot vsakokrat ji je tudi tokrat pogled zaplaval proti mogočnemu hrastu, katerega listje se je že odevalo v jesenske barve.

Naenkrat se je zaiskrilo in pod drevesom je stala skrivnostna ptica.

Pohitela je k njej. "Samo še nekaj korakov in že jo bom lahko videla čisto od blizu," je radostno pomislila. Toda ptica je, tako kot je prišla, spet bliskovito izginila.

Nadvse žalostna se je deklica vrnila domov, a je sklenila, da se ne bo predala obupu.

"Nekoč mi mora uspeti, če bom vztrajala," se je prepričevala.

Poslej je začela zahajati v gozd vsak dan. Tam je nestrpno čakala vse do poznega mraka, ali se bo ptica morda le prikazala. Niti mraz niti burja niti dež s točo ali žgoče sonce je niso mogli zadržati.

Vendar se ji je le redko nasmehnila sreča, ko je lahko ptico tudi ugledala. Kadar pa se je to zgodilo, je zakrtila s perutmi in jo vabila, naj se ji vendar približa. Kakor hitro pa je sledila njenemu vabilu, je ptica izginila.

Kljub vsakokratnem razočaranju je Deklica še vedno verjela, da ji bo nekega dne uspelo ptici se tako približati, da se je bo lahko dotaknila.

Najbolj nenavadno, kar se ji je dogajalo, pa je bilo, da se je leta, ki so nezadržno tekla, niso dotaknila. Ostala je nespremenjeno mlado dekle. Le njene oči, iz katerih je odsevala otožna milina, so dajale slutiti, da nosi v srcu silno, neizpolnjeno željo.

Preteklo je nešteto pomladi, poletij, jeseni in zim, vendar se Deklici še vedno ni uspelo približati skrivnostni ptici.

Nekega turobnega deževnega dne se je je polastila neutolažljiva žalost. Odločila se je, da ptice ne bo več iskala, da je ne bo več čakala in da si bo prenehala prizadevati, da bi prišla v njeno bližino, saj ji ptica tega nikoli ne bo dopustila. "Vedno znova mi povzroča samo razočaranje in trpljenje," si je dopovedovala. "Poslej o njej tudi razmišljala ne bom več. Svoje misli bom raje zaposlila s kakšnim lažje dosegljivim ciljem," si je ukazala.

Gozdu se je začela izogibati, misli pa se nikakor niso hotele pokoriti njenemu odločnemu ukazu. Še vedno so se z nezmanjšano močjo oklepale čarobne ptice.

Kmalu je opazila, da so se ji začele na koži pojavljati gube. Te so se naglo poglabljale, zlasti tiste na čelu in ob kotičkih bledih, stanjšanih ustnic. Njen obraz je bil videti silno zagrenjen. Na roke se ji je naselila množica temnih peg, medtem ko so njeni lepi svetli lasje izgubljali lesk in postajali vse bolj prepredeni z gostimi sivimi prameni.

"Vse, kar se mi dogaja, so nedvomno znamenja bližajoče se starosti," je z grozo ugotavljala. Zazdelo se ji je, da vse bolj usiha. Zajel jo je obup.

"Zapravila sem si življenje z nespametnim čakanjem na Bitje, ki se me izogiba, ker mu zame ni mar. Postarala se bom. Odšla bom s tega sveta, ne da bi kdaj spoznala, kdo sem v resnici. Živela sem zaman," je vzdihovala in glasno tarnala v nočeh brez spanja.

Končno se je je sen usmilil. V njem je priplavala zlato žareča ptica in s svojim sijem razsvetlila ves prostor. Sklonila se je nad Deklico, se s kljunom nežno dotaknila njenega čela in spregovorila s človeškim glasom:

"Nikar se ne muči več! Prišla sem se ti zahvalit in ti razkrit skrivnost. Nemirno nebesno znamenje sem. Vedno se ti bom izmikala, vendar bom vedno ob tebi. Nikoli me ne boš mogla doseči. Če bi me dosegla, bi usahnila kot odcvetela roža. Bila sem zakleta. Začarala me je hudobna, koščena čarovnica iz temne gozdne votline. Pri tem so ji pomagale večše, ki gnezdijo med razpokami skalovja nad votlino. Zavidala mi je moja bogata zlato žareča krila in jih ohromila. Rešila me je tvoja neomajna zvestoba. Zdaj lahko spet svobodno plavam po nebu. Povej mi, kaj si najbolj želiš!"

"Pomagaj mi, da bom končno izvedela, kdo sem," je odgovorila deklica.

"Nadvse plemenitega rodu si. Imenuješ se Hrepenenje," je odgovorila ptica.

Deklica je nenadoma začutila, da se ji koža napenja, da gube plahnijo, temne pege izginjajo, lasje pa spet blestijo.

"Podarjam ti nesmrtnost in večno mladost!" je še rekla ptica, razprostrla krila, se dvignila in poletela v nebo. ■